

Nr 12

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1965 vid dess fyrtionionde sammanträde fattade beslut.

Genom en den 17 december 1965 dagtecknad proposition, nr 19 år 1966, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, anhållit om riksdagens yttrande över vad föredragande departementschefen anfört angående vissa i nämnda protokoll omförmälda, av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1965 vid dess fyrtionionde sammanträde antagna instrument.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen underställs riksdagen följande av Internationella arbetsorganisationens (ILO) allmänna konferens år 1965 antagna instrument, nämligen rekommendation (nr 123) angående sysselsättning av kvinnor med familjeplikter, konvention (nr 123) angående minimiålder för tillträde till arbete under jord i gruvor, rekommendation (nr 124) i samma ämne, konvention (nr 124) angående läkarundersökning av minderåriga för uttrönande av deras lämplighet för arbete under jord i gruvor samt rekommendation (nr 125) angående arbetsvillkor för minderåriga under jord i gruvor. Svensk ratificering av de båda konventionerna anses böra anstå tills vidare.

Internationella arbetskonferensens fyrtionionde sammanträde hölls i Genève under tiden den 2—23 juni 1965. I sammanträdet deltog delegationer från 104 av ILO:s 114 medlemsstater jämte observatörer från tre områden utanför moderlandet, tillsammans över 1 300 personer. Social- eller arbetsministrar från 68 länder bevistade konferensen. Det stora flertalet medlemsstater hade sänt fullständiga delegationer, dvs. två regerings-, ett arbetsgi- var- och ett arbetstagarombud. Sverige deltog i sammanträdet med en fullständig delegation.

Följande av konferensen fattade beslut är av beskaffenhet att i enlighet med artikel 19 av Internationella arbetsorganisationens stadga skola underställas riksdagen, nämligen

1) rekommendation (nr 123) angående *sysselsättning av kvinnor med familjeplikter*,

2) konvention (nr 123) angående *minimiålder för tillträde till arbete under jord i gruvor*,

3) rekommendation (nr 124) i samma ämne,

4) konvention (nr 124) angående *läkarundersökning av minderåriga för utvärdering av deras lämplighet för arbete under jord i gruvor*,

5) rekommendation (nr 125) angående *arbetsvillkor för minderåriga under jord i gruvor*.

Texterna på engelska och svenska till dessa internationella instrument ha såsom bilagor (*bilagorna 1—5*) fogats till propositionen.

En särskild bilaga (*bilaga 6*) med förteckning över samtliga resolutioner som antagits vid konferensen har fogats till propositionen.

I. Rekommendation angående sysselsättning av kvinnor med familjeplikter

Frågan om sysselsättning av kvinnor med familjeplikter har varit föremål för behandling vid två på varandra följande internationella arbetskonferenser. En första diskussion ägde sålunda rum vid 1964 års konferens och ledde efter ytterligare överväganden vid konferensen påföljande år till antagande av en rekommendation i ämnet.

Rekommendationen antogs enhälligt.

Innehållet i rekommendationen

I rekommendationens inledning erinras om att kvinnorna i många länder i allt större utsträckning arbetar utanför hemmet och att de på grund härav ställs inför speciella problem. Sådana problem, som uppstår även för andra arbetstagare, kan avsevärt underlättas genom åtgärder av generell natur, såsom en successiv förkortning av arbetstiden. Det framhålles vidare att många av dessa problem inte är säregna för arbetande kvinnor utan berör familjen och samhället i dess helhet och att såväl medlemsstaternas regeringar som offentliga och privata organisationer måste ägna uppmärksamhet åt dessa problem i ett vidsträckt socialt, ekonomiskt och juridiskt sammanhang.

Rekommendationens operativa del fastslår som allmän princip att vederbörande myndigheter bör i samverkan med särskilt arbetsmarknadens parter föra en politik som gör det möjligt för kvinnor med familjeplikter att arbeta utanför hemmet utan att bli föremål för diskriminerande åtgärder och under harmoniska förhållanden fullgöra sina uppgifter såväl i hemmet som i arbetet.

I övrigt innehåller rekommendationen fyra avsnitt, som behandlar informations- och upplysningsverksamhet, åtgärder för barntillsyn, inträde och återinträde på arbetsmarknaden samt diverse bestämmelser.

När det gäller upplysningsverksamhet bör man, heter det i rekommendationen, stimulera sådana överväganden av problemen rörande kvinnliga arbetstagare med familjeplikter som kan anses nödvändiga för att hjälpa dessa arbetstagare att bli effektivt införlivade med arbetskraften på grundval av lika rättigheter. Vidare bör man bedriva och främja forskning rörande de olika aspekterna på sysselsättning av kvinnor med familjeplikter samt hos allmänheten skapa en vidare förståelse för dessa arbetstagares problem för att få till stånd en samhällspolitik och ett opinionsklimat som kan bidra till att hjälpa dem att fullgöra sina uppgifter i familjen och på arbetsplatsen.

I fråga om anordningar för barntillsyn bör vederbörande myndigheter och organisationer för att få ett begrepp rörande omfattningen och arten av de anordningar som erfordras för att hjälpa kvinnliga arbetstagare att fullgöra sina plikter gentemot familjen och i arbetet inom ramen för sina resurser insamla och publicera tillförlitliga statistiska uppgifter om antalet arbetande eller arbetsökande mödrar och deras barns antal och ålder samt genom systematiska undersökningar fastställa vilka behov och önskemål som förefinns. Tjänster och anordningar för barntillsyn bör motsvara sålunda uttryckta behov och önskemål. I detta syfte bör vederbörande myndigheter och organisationer uppmuntra och underlätta fastställande av planer för en systematisk utveckling av sådana tjänster och anordningar och själva organisera samt stimulera och underlätta tillhandahållandet av tjänster och anordningar för barntillsyn, antingen till rimliga avgifter eller vid behov kostnadsfritt, enligt smidiga regler och i en omfattning, som tillgodoser barnens behov i olika åldrar såväl som deras yrkesarbetande föräldrars behov. Anordningar för barntillsyn bör uppfylla av vederbörande myndigheter fastställda och övervakade krav i fråga om utrustning och hygien samt när det gäller personalens storlek och kvalifikationer. Personalen bör få tillfredsställande utbildning. Slutligen heter det under avsnittet om barntillsyn att vederbörande myndigheter och organisationer bör bidra till att hos allmänheten skapa förståelse och stöd för strävandena att tillgodosätta yrkesarbetande föräldrars särskilda behov med avseende på anordningar för sådan tillsyn.

Beträffande inträde och återinträde på arbetsmarknaden uttalar rekommendationen i huvudsak följande. I syfte att göra det möjligt för kvinnor med familjeplikter att bli införlivade med arbetsmarknaden på samma villkor som andra arbetstagare eller i syfte att underlätta deras inträde på arbetsmarknaden eller deras återinträde på denna efter en relativt lång tids frånvaro, bör vederbörande myndigheter och organisationer tillse att unga flickor erhåller allmän undervisning, yrkesvägledning och yrkesut-

bildning utan någon form av diskriminering grundad på kön. Vidare bör de uppmuntra unga flickor att skaffa sig en ingående yrkesförberedelse samt söka övertyga föräldrar och lärare om behovet att ge flickorna en sådan förberedelse. Erforderliga tjänster bör tillhandahållas för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för kvinnor, som huvudsakligen på grund av familjeplikter ännu inte haft förvärvsarbete, eller underlätta återinträdet på arbetsmarknaden för kvinnor som av samma skäl varit frånvarande från densamma under relativt lång tid. Dessa tjänster bör innefatta rådgivnings-, informations- och arbetsförmedlingsverksamhet samt yrkesutbildnings- och omskolningsmöjligheter, anpassade till vederbörandes behov och tillgängliga utan åtskillnad med avseende på ålder. Sådana tjänster och anordningar bör regelbundet överses, så att de rätt anpassas till de kvinnliga arbetstagarnas speciella behov och till den ekonomiska och tekniska utvecklingens växlande behov och tendenser.

Kvinnor som genom sina familjeplikter till följd av moderskap inte anser sig kunna återinträda i arbete omedelbart efter utgången av den normala ledighet för moderskap som fastställts i lagstiftningen eller praxis bör beviljas en rimlig ytterligare ledighet utan att förlora sitt arbete samtidigt som de till fullo bevarar alla från anställningen härrörande rättigheter. Om anställningsavtal upphör till följd av moderskap, bör kvinnan kunna återanställas enligt de bestämmelser i 1963 års rekommendation om uppsägning av anställningsavtal som är tillämpliga på arbetstagare vilkas anställning upphört på grund av minskning i arbetsstyrkan.

Slutligen må nämnas att rekommendationen under ett avsnitt »diverse bestämmelser» anmodar myndigheter och organisationer att genom andra åtgärder bistå kvinnliga arbetstagare med att fullgöra sina förpliktelser såväl i yrket som gentemot sin familj utan förfång för deras möjligheter till anställning eller befordran. Särskilt bör man uppmärksamma frågor av speciell betydelse för kvinnliga arbetstagare med familjeplikter, t. ex. organisationen av den offentliga transporttjänsten, samstämmighet mellan arbetstid och skolschema samt tjänster och anordningar för barntillsyn liksom tillhandahållande till låga kostnader av sådana anordningar som erfordras för att förenkla och underlätta hushållsarbetet. Vidare bör man eftersträva att utveckla en hemhjälpsverksamhet som bedrivs och kontrolleras av offentlig myndighet och som vid fall av behov kan erbjuda kvinnliga arbetstagare med familjeplikter kvalificerad hjälp mot rimlig ersättning.

På svenskt initiativ framlade regeringsdelegaterna från de nordiska länderna gemensamt ett förslag till resolution, vari man uttryckte önskemål om att rekommendationen med regelbundna mellanrum skulle bli föremål för revision. Den första översynen skulle vara utförd före år 1975. Den föreslagna resolutionen antogs enhälligt av konferensen.

Svenska bestämmelser

Svenska bestämmelser som har samband med det ämne som behandlas i rekommendationen återfinns i lagen den 21 december 1945 (nr 844) om förbud mot arbetstagares avskedande i anledning av äktenskap eller havandeskap m. m., arbetarskyddslagen den 3 januari 1949 (nr 1), barnavårdslagen den 29 april 1960 (nr 97) samt när det gäller ekonomiska förmåner vid moderskap lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring (3 kap.).

2.—5. Minderårigas användande i arbete under jord i gruvor av alla slag

Till slutlig behandling förelåg fyra av 1964 års arbetskonferens preliminärt antagna förslag till internationella instrument om minderårigas användande i arbete under jord i gruvor av alla slag.

De texter konferensen hade att behandla utgjordes av *två konventionsförslag* angående dels minimiålder för arbete under jord i gruvor och dels läkarundersökning av minderåriga för fastställande av lämplighet för arbete under jord i gruvor samt *två förslag till rekommendationer* rörande dels minimiålder för arbete under jord i gruvor och dels vissa anställningsvillkor för minderåriga under jord i gruvor. I samtliga förslag anges vissa förutsättningar för sysselsättande av minderåriga under jord i gruvor av alla slag. De föreslagna instrumenten upptar däremot inte några regler eller bestämmelser om gruvarbetet som sådant eller om dess bedrivande från säkerhetssynpunkt.

Samtliga förslag antogs av konferensen. Röstetalen var i fråga om konventionen om minimiålder 284 — 0 — 20, rekommendationen i samma ämne 321 — 0 — 9, konventionen om läkarundersökning 331 — 0 — 13 samt rekommendationen om vissa anställningsvillkor 298 — 0 — 51.

Av de svenska konferensombuden röstade regerings- och arbetstagarombuden för samtliga fyra instrument, medan arbetsgivarombudet röstade för konventionen om läkarundersökning och rekommendationen om minimiålder men nedlade sin röst i fråga om konventionen om minimiålder och rekommendationen om anställningsvillkor.

Konvention och rekommendation angående minimiålder för tillträde till arbete under jord i gruvor*Innehållet i konventionen och rekommendationen*

Grundprincipen i k o n v e n t i o n e n är, att personer under en viss fastställd minimiålder inte får sysselsättas under jord i gruvor eller stenbrott och att minimiåldern i intet fall får vara lägre än 16 år.

För att säkerställa en effektiv tillämpning av konventionen skall erforderliga straffsanktioner och inspektionsåtgärder tillgripas. Det skall åvila arbetsgivaren att föra och för tillsynsorgan hålla tillgängligt register över de personer som sysselsätts under jord och som till levnadsåldern är mindre än två år äldre än den fastställda minimiåldern; i registret skall anges deras födelsedag samt den dag då de första gången sysselsattes under jord inom företaget. Vidare skall arbetsgivaren vara skyldig att för arbetstagarnas representanter på begäran hålla tillgängliga förteckningar över de personer som sysselsätts eller arbetar under jord och som är mindre än två år över den fastställda minimiåldern. I förteckningarna skall anges vederbörandes födelsedag samt den dag då de först sysselsattes eller började arbeta under jord inom företaget. När minimiåldern fastställs skall samråd ske med vederbörande mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer.

R e k o m m e n d a t i o n e n om underjordiskt gruvarbete stadgar att, i de fall minimiåldern för arbete under jord i gruva är lägre än 16 år åtgärder så snabbt som möjligt bör vidtas för att höja åldern till denna minimiålder. Vidare bör minimiåldern för arbete under jord i gruvor fortlöpande höjas i syfte att uppnå en minimiålder av 18 år. Varje medlemsstat bör verka för att detta mål uppnås med beaktande av dels de särskilda faror som följer med underjordsarbete i gruvor, och dels utbildningsmöjligheter, lägsta åldern för skolpliktens upphörande, minimiåldern inom andra slags industrier m. m.

Personer som uppnått en ålder mellan den enligt nyssnämnda konvention fastställda minimiåldern och en i varje land föreskriven högre ålder, dock lägst 18 år, får sysselsättas eller arbeta under jord i gruvor endast 1) i och för utbildning under erforderlig tillsyn av kompetent person med teknisk utbildning och praktisk erfarenhet av arbete och 2) under förhållanden, som fastställts av vederbörande myndighet med avseende på platsen för och arten av sysselsättningen och under förutsättning att åtgärder för regelbunden medicinsk och skyddsteknisk tillsyn iakttas. Minderårig som har lärlings- eller annan systematisk yrkesutbildning får dock under vissa förhållanden sysselsättas under jord för andra än utbildningsändamål.

I rekommendationen anges ytterligare, att det bör meddelas speciella föreskrifter om minimiålder för arbete under jord i gruvor när det är fråga om vissa angivna arbeten eller arbetsförhållanden som är skadliga för hälsan eller vissa specificerade arbeten som kan äventyra säkerheten för arbetaren eller andra personer.

Slutligen stadgas att åtgärder bör vidtas för att tillmötesgå de personers intresse som önskar arbeta i gruvor men som är för unga att sysselsättas under jord, därför att minimiåldern för sådan sysselsättning är högre än lägsta åldern för skolpliktens upphörande. Bland sådana åtgärder nämns sysselsättning ovan jord med lämplig utbildning, yrkesutbildning och yrkesvägledning samt höjande av den lägsta skolpliktsåldern.

Svenska bestämmelser

I Sverige regleras det i konventionen och rekommendationen behandlade ämnet i följande författningar, nämligen arbetarskyddslagen den 3 januari 1949 (nr 1), arbetarskyddskungörelsen den 6 maj 1949 (nr 208), kungörelsen samma dag (nr 209) om förbud att använda minderårig till vissa farliga arbeten samt kungörelsen den 18 juni 1949 (nr 430) angående specialinspektörer inom yrkesinspektionen för tillsyn å vissa arbeten vid gruvdrift.

Konvention angående läkarundersökning av minderåriga för utrönande av deras lämplighet för arbete under jord i gruvor*Innehållet i konventionen*

Konventionen föreskriver, att arbetstagare under 21 år som skall sysselsättas under jord i gruvor och stenbrott skall utan kostnad noggrant läkarundersökas vid anställningstillfället och dessutom regelbundet under anställningen, dock minst en gång om året. För arbetstagare mellan 18 och 21 år kan andra åtgärder för medicinsk kontroll medges om vederbörande myndighet efter samråd med medicinsk sakkunskap finner att undersökningen är likvärdig med eller mera effektiv än den årliga undersökningen och om samråd skett och överenskommelse därvid träffats med berörda representativa organisationer av arbetsgivare och arbetstagare.

Undersökningarna skall utföras av kompetent läkare och styrkas på lämpligt sätt samt inbegripa lungröntgenundersökning såväl första gången som vid senare tillfällen. Arbetsgivaren skall föra och för personer, som utsetts av vederbörande myndighet, hålla tillgänglig förteckning över de arbetstagare under 21 år som sysselsätts under jord. I förteckningen skall anges vederbörandes födelsedag, slag av sysselsättning och intyg om deras lämplighet därför. Arbetstagarnas representanter skall ha rätt att på framställning få del av dessa uppgifter. Vederbörande myndighet i varje land skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa en effektiv tillämpning av konventionens föreskrifter. Myndigheten skall också samråda med berörda representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer.

Svenska bestämmelser

Arbetarskyddslagen, arbetarskyddskungörelsen, kungörelsen om förbud att använda minderåriga till vissa farliga arbeten, kungörelsen den 6 maj 1949 (nr 211) om läkarundersökning och läkarbesiktning till förebyggande av vissa yrkessjukdomar samt kungörelsen angående specialinspektörer inom yrkesinspektionen för tillsyn å vissa arbeten vid gruvdrift.

Rekommendation angående arbetsvillkor för minderåriga under jord i gruvor*Innehållet i rekommendationen*

Rekommendationen innehåller föreskrifter om skydd mot ohälsa och olycksfall, välfärdsanordningar, veckovila, semester och utbildning för minderåriga arbetstagare som sysselsätts eller avses att sysselsättas under jord i gruvor eller stenbrott. I materiellt hänseende innehåller instrumentet bl. a. följande föreskrifter.

I utbildnings- (lärlings-) program för minderåriga gruvarbetare bör ingå teoretisk och praktisk undervisning om de risker för ohälsa och olycksfall som arbetstagare i gruvor utsätts för, om hygien och första hjälp och om åtgärder till skydd mot ohälsa och olycksfall. Informationer bör ges om arbetet under jord och dess risker för ohälsa och olycksfall och om skyddsåtgärder däremot. Det bör vidare tillses att de minderåriga arbetstagarna — i allmänhet på arbetsgivarnas bekostnad — förses med lämpliga skyddskläder och annan utrustning som erfordras med hänsyn till arbetets natur och de förhållanden varunder arbetet utförs. Åtgärder bör också vidtas i syfte att vidmakthålla god hälsa hos de minderåriga och ge rekreation. De bör vidare förfoga över tillfredsställande omklädningsrum och duschrum, om möjligt avsedda endast för de minderåriga.

Personer under 18 år som sysselsätts under jord i gruvor bör åtnjuta en oavbruten veckovila om minst 36 timmar för varje sjudagarsperiod. Den bör fortlöpande ökas till 48 timmar. De som är under 18 år bör inte sysselsättas under jord i gruvor under tiden för veckovila. Personer under 18 år som sysselsätts under jord i gruvor bör åtnjuta årlig semester om minst 24 arbetsdagar (motsvarande fyra veckor).

På arbetsgivaren bör ankomma att föra och hålla tillgänglig förteckning över de personer under 18 år som sysselsätts under jord. I förteckningen bör anges födelsedag och tider för veckovila och semester. I enlighet med de principer som fastställts i den av ILO år 1962 antagna rekommendationen om yrkesutbildning bör vederbörande myndigheter vidta erforderliga åtgärder för att säkerställa att minderåriga gruvarbetare bl. a. erhåller regelbunden yrkesutbildning för de slag av arbeten, varmed de kommer att sysselsättas.

Svenska bestämmelser

Arbetsarkyddslagen, arbetsarkyddskungörelsen samt lagen den 17 maj 1963 (nr 114) om semester.

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Aspling, har anfört:

»Vid Internationella arbetskonferensens 49:e sammanträde år 1965 antogs dels en rekommendation om sysselsättning av kvinnor med familjeplikter, och dels fyra instrument avseende minderårigas användande till arbete under jord i gruvor av alla slag.

Vad först beträffar *rekommendationen (nr 123) angående sysselsättning av kvinnor med familjeplikter* behandlar denna ett ämne som är föremål för en livlig debatt i vårt land. Såsom ILO-kommittén framhåller kan en särbehandling av kvinnor i ett internationellt instrument innebära en risk för att man ger intryck av att kvinnan bör inta en särställning på arbetsmarknaden, något som kan vara ägnat att motverka snarare än befordra en snabb utveckling mot verklig likställighet på arbetsmarknaden mellan män och kvinnor.

Mot denna bakgrund är jag i likhet med ILO-kommittén tveksam huruvida rekommendationen över huvud bör föranleda någon åtgärd från svensk sida. Då emellertid åtskilligt återstår att uträtta i vårt land inom det område som i rekommendationen behandlas under rubriken »Tjänster och anordningar för barntillsyn», anser jag i likhet med kommittén att innehållet i detta avsnitt bör beaktas. Min avsikt är därför att hos Kungl. Maj:t hemställa att rekommendationen i nämnda del skall bringas till vederbörande myndigheters kännedom för att, i den mån så befinns möjligt och lämpligt, av dem beaktas i deras fortsatta verksamhet.

Vad härefter angår de fyra instrumenten rörande minderårigas användande till arbete under jord i gruvor av alla slag får jag anföra följande.

Konventionen (nr 123) angående minimiålder för tillträde till arbete under jord i gruvor avviker på en punkt från gällande svenska arbetarskyddslag, nämligen såvitt avser artikel 2 mom. 3, som föreskriver att minimiåldern för minderårigs arbete under jord i gruvor inte får vara lägre än 16 år. I 25 § arbetarskyddslagen föreskrivs visserligen att minderårig — dvs. person som inte fyllt 18 år — inte får användas till underjordsarbete i gruva, men från denna regel kan undantag medges dels för yngling som fyllt 16 år när särskilda skäl föreligger (andra stycket första punkten), dels för yngling som fyllt eller under kalenderåret fyller 15 år, om det är påkallat av hänsyn till hans yrkesutbildning (andra stycket andra punkten). Denna möjlighet till undantag utgör, såsom ILO-kommittén framhåller, f. n. hinder för svensk ratificering av konventionen.

ILO-kommittén har hänvisat bl. a. till att vid tidpunkten för den nioåriga skolformens genomförande ungdomarna normalt kommer att ha uppnått 16 års ålder, då de lämnar skolan, och att antalet minderåriga under nämnda ålder som kommer att kunna sysselsättas i gruvor därför torde bli allt mindre. Kommittén har med hänsyn härtill funnit att skäl talar för att

frågan om ett upphävande av dispensbestämmelserna i 25 § andra stycket andra punkten arbetarskyddslagen tas upp till prövning. Härigenom skulle nu föreliggande hinder för en svensk ratificering av konventionen undanröjas.

Det torde inte vara lämpligt att nu ta ställning till frågan om ändrade lagregler för minderårigas användande till arbete under jord i gruvor. Svensk ratificering av konventionen bör därför anstå tills vidare. Jag avser dock att vid lämplig tidpunkt på nytt anmäla lagstiftningsfrågan för Kungl. Maj:t.

Med åberopande av det anförda anser jag att frågan om svensk ratificering av konventionen bör anstå tills vidare.

I rekommendationen (nr 124) angående minimiålder för tillträde till arbete under jord i gruvor förordas att, om denna ålder är lägre än 16 år, åtgärder så snabbt som möjligt skall vidtas för att höja minimiåldern till den nivån. Vidare bör minimiåldern fortlöpande höjas till 18 år. Ett iakttagande av rekommendationen från svensk sida skulle enligt arbetarskyddsstyrelsens mening kunna leda till att yrkesutbildningen för underjordsarbete försvårades. Frågan huruvida för Sveriges del rekommendationens syfte skall kunna fyllas beror, säger styrelsen, på vilket behov av dispenser som i framtiden kan komma att föreligga inom svensk gruvindustri.

Mot bakgrunden av detta uttalande anser jag att rekommendationen bör överlämnas till styrelsen för att, i den mån så finns möjligt och lämpligt, av styrelsen beaktas i samband med meddelande av dispenser enligt 25 § arbetarskyddslagen såvitt avser gruvindustrin.

Konventionen (nr 124) angående läkarundersökning av minderåriga för uttrönande av deras lämplighet för arbete under jord i gruvor innehåller ett flertal bestämmelser som avviker från svensk lagstiftning. Detta gäller särskilt de generella kraven på en första läkarundersökning och årliga läkarbesiktningar (art. 2), reglerna om kostnaderna för läkarundersökning och läkarbesiktningar (art. 3 mom. 3) samt föreskrifterna om register över personer under 21 år (art. 4 mom. 4).

Samtliga dessa frågor är f. n. i skilda hänseenden föremål för utredning inom arbetarskyddsstyrelsen, delvis i samråd med statens institut för folkhälsan. Det torde inte vara uteslutet, att ett närmande mellan de svenska bestämmelserna och konventionen kan bli resultatet av dessa utredningar. Jag ämnar därför senare hemställa hos Kungl. Maj:t att konventionen överlämnas till arbetarskyddsstyrelsen för att uppmärksammas vid det fortsatta utredningsarbetet. Under dessa förhållanden bör ratifikationsfrågan tills vidare vila.

Vad slutligen beträffar *rekommendationen (nr 125) angående arbetsvillkor för minderåriga under jord i gruvor* synes denna enligt vad som framgår av remissyttrandena i allt väsentligt överensstämma med svensk lagstiftning och praxis. Med hänsyn härtill påkallar rekommendationen inte någon åtgärd från svensk sida.»

Utskottet

Utskottet finner ej anledning till erinran mot vad föredragande departementschefen yttrat om nu ifrågavarande av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens antagna konventioner och rekommendationer.

Utskottet får på grund härav hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande proposition, nr 19, måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t som sin mening giva till kända vad utskottet anfört.

Stockholm den 1 mars 1966

På andra lagutskottets vägnar:

JOHN. R. ANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: fru Carlqvist, herr Lars Larsson, fru Nilsson, herrar Eric Carlsson*, Erik Filip Petersson, Hübinette och Karl-Erik Eriksson*;

från a n d r a kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Odhe, fru Eken-dahl, herr Bengtsson i Varberg, fröken Sandell, herrar Jönsson i Ingemarsgården, Johansson i Skärstad* och Ringaby.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.